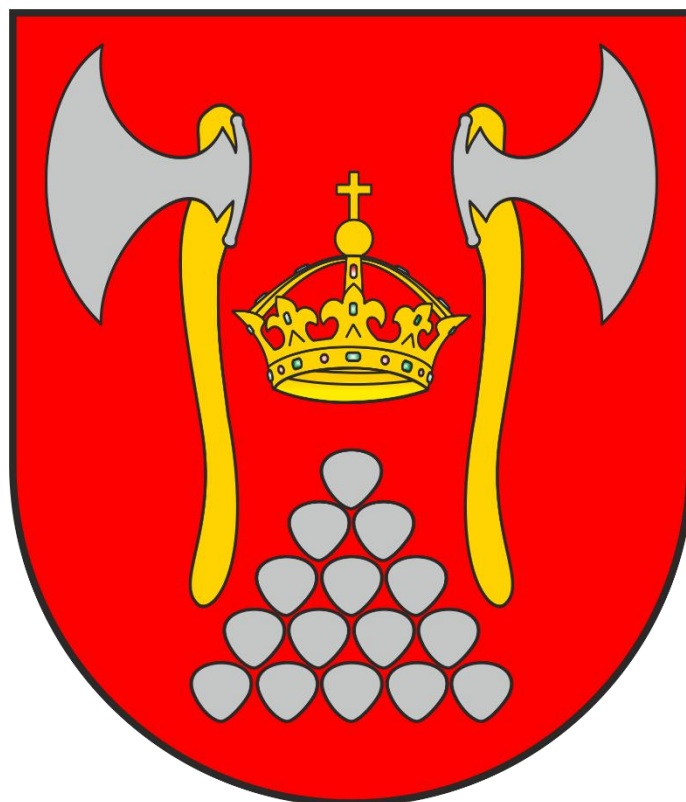

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ
NA LATA 2025-2026**

Bartoszyce 2025

WSTĘP

Przemoc domowa jest zjawiskiem społecznym, które narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do bezpieczeństwa, poszanowania godności i integralności fizycznej oraz psychicznej. Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, powiaty zobowiązane są do opracowania i realizacji lokalnych programów ukierunkowanych na profilaktykę, pomoc osobom doświadczającym przemocy, działania wobec osób stosujących przemoc oraz koordynację międzyinstytucjonalną.

Podstawą opracowania programu była wstępna diagnoza skali przemocy domowej na terenie powiatu bartoszyckiego oraz zadania nałożone na samorząd powiatowy przez ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na lata 2025-2026”, zwany dalej Programem powstał w celu ograniczenia skali zjawiska przemocy domowej w powiecie bartoszyckim poprzez zintegrowane działania profilaktyczne, pomocowe, edukacyjne i korekcyjne, ukierunkowane na ochronę ofiar przemocy oraz oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc.

Program wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Bartoszyckim na lata 2016-2025 oraz Strategię Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2021-2030 r. Zgodny jest również z założeniami Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 oraz Warmińsko-Mazurskim Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2026. W programie zawarto diagnozę skali zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu oraz informację na temat podmiotów zajmujących się wspieraniem rodziny w powiecie bartoszyckim. Obowiązek przeciwdziałania przemocy domowej spoczywa na samorządach lokalnych i jest zadaniem własnym powiatu. Program stanowi podstawę do podejmowania różnorodnych inicjatyw na rzecz ograniczenia przemocy domowej.

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

1. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
2. Ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
3. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
4. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
5. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;
6. Ustawę z dnia 25 lutego 1964 roku – Kodeks rodzinny;
7. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks karny;
8. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania;
9. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;

Inne dokumenty:

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030;
- Warmińsko-Mazurski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2026;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Bartoszyckim na lata 2016-2025;
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2021-2030r.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY NA TERENIE POWIATU

Powiat Bartoszycki znajduje się w północnej części województwa warmińsko-mazurskiego. Swoim zasięgiem terytorialnym obejmuje: miasto i gminę Bartoszyce, miasto i gminę Górowo Iławeckie, miasto i gminę Bisztynek oraz miasto i gminę Sępól. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 30.06.2021 r. na terenie powiatu bartoszyckiego zamieszkiwało 56 077 ludności, w tym 30788 ludności zamieszkuje tereny miejskie, a 25289 tereny wiejskie. Na terenie powiatu znajdują się: Szpital Powiatowy, 4 jednostki policji, zawodowa straż pożarna oraz jednostka wojska polskiego. Na obszarze właściwości miejscowej powiatu działają Sąd Rejonowy

w Bartoszczach, Sąd Rejonowy w Biskupcu oraz prokuratura Rejonowa w Bartoszczach. W powiecie bartoszyckim funkcjonuje 6 ośrodków pomocy społecznej.

Diagnozę zjawiska przemocy na terenie powiatu bartoszyckiego opracowano na podstawie danych uzyskanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszczach z Sądu Rejonowego w Bartoszczach oraz Sądu Rejonowego w Biskupcu, Komendy Powiatowej Policji w Bartoszczach oraz Ośrodków Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie powiatu

bartoszyckiego, a także danych własnych PCPR. Pozyskane dane zostały zestawione i przedstawione w poniższym opracowaniu w formie tabelarycznej.

Tabela 1. Liczba postępowań przygotowawczych prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Bartoszczycach

Rodzaj postępowania	Wszczęte			Umorzenie			Zakończone sporządzeniem aktu oskarżenia		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Znęcanie się (art. 207 kk)	50	50	46	24	24	29	15	8	11
Ciężki uszczerbek na zdrowiu (art. 156 kk)	0	0	4	0	0	4	0	0	0
Naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia (157 kk)	11	0	19	4	0	10	4	0	5
Groźba karalna (art. 190 kk)	44	6	39	22	1	29	10	0	7
Zmuszenie (art. 191 kk)	2	0	4	1	0	4	1	0	0
Przestępstwo zgwałcenia (art. 197 kk)	3	1	7	3	1	6	0	0	0
Obcowanie płciowe z małoletnim (art. 200 kk)	2	0	15	0	0	6	0	0	1
Rozpijanie małoletniego (art. 208 kk)	0	0	3	0	0	2	0	0	0
Uchyłanie się od płacenia alimentów (art. 209 kk)	186	175	157	64	43	48	74	69	56
Naruszenie nietykalności (art. 217 kk)	0	0	5	0	0	1	0	0	3

Tabela przedstawia liczbę postępowań przygotowawczych prowadzonych przez Komendę Powiatową Policji w Bartoszczycach w latach 2022-2024, uwzględniając różne przestępstwa opisane w artykułach Kodeksu Karnego. Analiza danych pozwala na wyciągnięcie kilku istotnych wniosków, w tym szczególnie związanych z przemocą domową. Na przestrzeni trzech ostatnich lat nieznacznie zmalała liczba postępowań prowadzonych w związku z przestępstwami: uchyłania się od obowiązku alimentów (art. 209 kk.), groźby karalnej (art. 190 kk.), a także znęcania się (art. 207 kk.). Jednakże w roku 2024 wzrosła liczba postępowań prowadzonych w związku z wystąpieniem przemocy fizycznej. W latach 2022-2023 nie było postępowań prowadzonych w sprawie naruszenia nietykalności (art. 217 kk.), a w roku 2024 wszczęto ich 5, z czego 3 zakończy się sporządzeniem aktu oskarżenia. W sprawie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu (art. 156 kk) w roku 2024 wszczęto 4 postępowania, które zostały umorzone. W roku 2024 znacząco wzrosła liczba postępowań o naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia (157 kk), gdzie wszczęto 19 postępowań, z czego 10 umorzono, a 5 zakończyło się sporządzeniem aktu oskarżenia. Wzrosła także liczba prowadzonych postępowań dotyczących przemocy seksualnej tj. przestępstwo zgwałcenia (art.197 kk.) wszczęto 7 postępowań, a także obcowania płciowego

z małoletnim (art. 200 kk.) wszczęto 15 postępowań. Żadne z postępowań prowadzonych w sprawie o zgwałcenie nie zakończyło się sporządzeniem aktu oskarżenia, w sprawie obcowania płciowego z małoletnim sporządzono 1 akt oskarżenia. Z przedstawionych danych wynika, iż problem przemocy domowej nadal występuje na terenie powiatu bartoszyckiego, mimo prowadzonych działań prewencyjnych. Pomimo ogólnego spadku w ostatnich dwóch latach postępowań prowadzonych w sprawie o Uchylanie się od płacenia alimentów (art. 209 kk) nadal jest to bardzo liczny typ przestępstw, który może być związany z problemami finansowymi osób odpowiedzialnych za alimenty, a także z narastającymi trudnościami w relacjach rodzinnych. Przemoc domowa w regionie Bartoszyce, zarówno w formie znęcania się, jak i gróźb karalnych, wydaje się być nadal istotnym problemem społecznym. Chociaż zauważalne są różnice w liczbach z roku na rok, wciąż pozostaje to obszar wymagający szczególnej uwagi ze strony służb porządkowych i instytucji zajmujących się pomocą doznającym przemocy domowej.

Tabela 2. Stosowanie procedury "Niebieskie Karty" przez Policję

	2022	2023	2024
Liczba Interwencji domowych - ogółem, w tym*:	855	999	549
Miasto	388	410	357
Gmina	497	589	192
Liczba założonych "NK" - ogółem, w tym:	107	118	120
Miasto	56	57	57
Gmina	51	61	63
Liczba osób dotkniętych przemocą domową ogółem, w tym:	145	156	202
Kobiety	89	87	94
Mężczyźni	2	20	36
Nieletni	34	49	72

**Ogólna liczba interwencji domowych, która miała miejsce w mieszkaniu, domu, nawet jeśli nie dotyczyła przemocy domowej*

Tabela przedstawia dane dotyczące stosowania procedury "Niebieskie Karty" przez Policję w powiecie Bartoszyckim w latach 2022-2024. Analiza tych danych pozwala na zrozumienie dynamiki interwencji związanych z przemocą domową oraz na rozróżnienie działań podejmowanych na terenie miast i gmin wiejskich. Dane wskazują, iż na przestrzeni lat 2022-2024 nastąpił spadek liczby zgłaszanych interwencji policji. Mimo spadku liczby interwencji domowych wzrosła liczba założonych „Niebieskich Kart” na terenach wiejskich. Wzrosła również liczba osób dotkniętych przemocą domową, szczególnie wśród dzieci i mężczyzn. W 2024 roku liczba dzieci dotkniętych przemocą domową w stosunku do roku 2022 wzrosła ponad dwukrotnie, z kolei liczba mężczyzn dotkniętych przemocą domową wzrosła osiemnastokrotnie. Wzrost ten może świadczyć o rosnącej liczbie przypadków występowania przemocy domowej na terenie powiatu. Może być też

efektem większej świadomości społecznej na temat przemocy domowej oraz bardziej aktywnego podejścia służb poprzez większą skuteczność w identyfikowaniu osób doznających przemocy domowej, co jest istotne w kontekście polityki ochrony osób doznających przemocy domowej. Wzrost liczby mężczyzn oraz nieletnich doznających przemocy domowej może wskazywać na potrzebę rozszerzenia programów wsparcia i edukacji w tym zakresie, a także na zmieniający się charakter przemocy domowej.

Ustawą z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych ustaw Policja oraz Żandarmeria Wojskowa otrzymały dodatkowe uprawnienia w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Rozszerzenie zakresu uprawnień tych służb porządkowych miało na celu zapewnienie odpowiedniej ochrony osobom dotkniętym przemocą domową poprzez czasowe odizolowanie od nich osoby stosującej przemoc. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące stosowania nowych uprawnień przez Policję na terenie powiatu bartoszyckiego.

Tabela 3. Interweniowanie i reagowanie na stosowanie przemocy domowej

Rok	2022	2023	2024
Liczba zatrzymań w związku ze stosowaniem przemocy	60	46	62
Liczba wydanych nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania	0	0	0
Liczba wydanych zakazów zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	3	5	7
Liczba łącznie wydanych nakazów i zakazów	38	31	53

Jak wynika z powyższej tabeli w roku 2024 Policja w związku ze stosowaniem przemocy domowej 62 razy dokonała zatrzymania osób stosujących przemoc domową. W roku 2022 liczba zatrzymań przez Policję w związku ze stosowaniem przemocy domowej wynosiła 60. Na przestrzeni 3 lat liczba wydanych łącznie nakazów natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania wraz z zakazem zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się do osób wzrosła o 40%. Wzrost ten może świadczyć o podejmowaniu przez służby wzmocnionych działań na rzecz zapewnienia poczucia bezpieczeństwa i ochrony osób doznających przemocy domowej.

W ramach diagnozy zjawiska przemocy domowej prowadzonej na terenie powiatu bartoszyckiego w latach 2023-2024 pozyskano także dane z sześciu ośrodków pomocy społecznej funkcjonujących na terenie powiatu. Poniższe tabele prezentują pozyskane dane.

Tabela 4. Osoby dotknięte przemocą domową według danych ośrodków pomocy społecznej

Liczba osób dotkniętych przemocą domową:	2023			2024		
	M	K	D	M	K	D
Ogółem:	39	259	197	34	204	256

miasto	34	246	180	15	126	148
gmina	5	13	17	19	78	108

M - mężczyźni, K - kobiety, D - dzieci

Z powyższej tabel wynika, że problem przemocy domowej dotyka nadal głównie kobiet i dzieci. W roku 2024 spadała liczba kobiet dotkniętych przemocą domową, jednakże wzrosła liczba dzieci doświadczających przemocy domowej. W 2024 roku na terenie powiatu bartoszyckiego drastycznie zwiększyło się natężenie przemocy wobec dzieci szczególnie zamieszkującej na terenach wiejskich, co wymaga pogłębionej analizy przyczyn oraz wzmocnienia współpracy między szkołami, OPS-ami i służbami mundurowymi. Dane mogą również wskazywać na większą skuteczność zgłaszania przypadków przemocy wśród dzieci, co może być efektem poprawy świadomości społecznej i pracy instytucji oświatowych. Zasadne wydaje się być zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej, pedagogicznej i prawnej w gminach wiejskich, a także prowadzenie kampanii informacyjnych o możliwościach uzyskania wsparcia.

Tabela 5. Liczba założonych i zakończonych "Niebieskich kart"

	2023				2024			
	Ogółem	OPS	Policja	Inne*	Ogółem	OPS	Policja	Inne*
Liczba założonych "NK" – ogółem, w tym:	139	21	114	4	142	21	107	14
miasto	64	10	50	4	77	13	54	10
gmina	75	11	64	0	65	8	53	4
	2023				2024			
Liczba zakończonych "NK" ogółem	110				110			
miasto	53				42			
gmina	57				68			

Z przedstawionych danych wynika, że w roku 2024 wzrosła liczba „Niebieskich Kart” założonych przez inne sektory niż pomoc społeczna i policja. Do realizacji procedury w roku 2024 włączyły się służba zdrowia, oświata i komisja rozwiązywania problemów alkoholowych. Wzrost liczby założonych „NK” przez inne służby może świadczyć o większej świadomości w obszarze identyfikowania osób doświadczających przemocy domowej oraz potrzeby działania na rzecz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Tabela 6. Wsparcie osób dotkniętych przemocą domową świadczone przez ośrodku pomocy społecznej

Rodzaj poradnictwa (liczba osób objętych wsparciem):	2023				2024			
	OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	DZIECI	OGÓŁEM	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	DZIECI
Socjalne (pomoc finansowa, poradnictwo, itp.)	328	80	173	75	341	60	184	97
Prawne	14	1	13	0,0	2	0	2	0
Psychologiczne	153	1	134	18	52	5	24	23
Mieszkaniowe	0	0	0	0	21	0	16	5
Pedagogiczne	70	0	0	70	85	1.	17	67
Inne: (rodzinne – asystent , zawodowe, leczenie odwykowe)	84	13	71	0,0	30	3	27	0

Tabela nr 6. wskazuje formy wsparcia osób dotkniętych przemocą domową oferowane przez ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu bartoszyckiego. Jak wynika z przedstawionych danych najczęściej udzielaną pomocą przez ośrodki jest pomoc socjalna w postaci m.in. zasiłków okresowych, celowych oraz rzeczowych w postaci obiadów w szkołach dla dzieci, opału i odzieży. Ośrodki oferują również wsparcie psychologiczne, które jak widać jest dość często udzielaną pomocą. Ośrodki oferowały również pomoc prawną, mieszkaniową oraz możliwość skorzystania ze wsparcia pedagoga, asystenta rodziny czy terapeuty uzależnień. Z powyższych danych wynika, że w roku 2024 zmalała liczba świadczeń udzielonych osobom dotkniętym przemocą domową. W roku 2023 ogólna liczba świadczeń wynosiła 649, w roku 2024 wyniosła 531. Znacząco zmalało wsparcie w obszarze psychologicznym, prawnym i rodzinnym. Wzrosło wsparcie mieszkaniowe i pedagogiczne.

W ośrodkach pomocy społecznej odbywają się spotkania grup roboczych z osobami doświadczającymi przemocy domowej oraz osobami podejrzanymi o jej stosowanie. Podczas spotkań z osobami podejrzanymi o stosowanie przemocy domowej członkowie grupy diagnostyczno-pomocowej prowadzą rozmowy na temat sytuacji panującej w rodzinie, informują o grożących sankcjach karnych za stosowanie przemocy wobec najbliższych. Informują również o możliwości udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym, psychologiczno-terapeutycznym. Dzięki zmianom ustawowym Zespół Interdyscyplinarny na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej ma możliwość skierowania osobę podejrzaną o stosowanie przemocy domowej do programu korekcyjno-edukacyjnego, psychologiczno-terapeutycznego. Warunkiem udziału w programach jest ukończenie terapii dla osób uzależnionych oraz zachowywanie abstynencji przez osoby uzależnione. Do programów psychologiczno-terapeutycznych na przestrzeni ostatnich lat nie było skierowań wystawionych przez Zespoły Interdyscyplinarne funkcjonujące na terenie powiatu bartoszyckiego. Dane dotyczące skierowań do programów korekcyjno-edukacyjnych pozyskane z ośrodków pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Rok	2023		2024	
Płeć	M	K	M	K
Liczba osób, którym zaproponowano udział w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc	35	0	44	7
Liczba osób, które zgłosiły chęć udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym	6	0	4	3
Liczba osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny	3	0	2	1

M- mężczyźni **K-** kobiety

Jak wynika z przedstawionych powyżej danych liczba osób, które zgłosiły się do udziału w programie lub ukończyły program jest znikoma w stosunku do liczby osób, którym zaproponowano udział w programie korekcyjno-edukacyjnym. Powiat bartoszycki organizuje program korekcyjno-edukacyjny na terenie miasta Bartoszyce po rekrutacji uczestników zamieszkujących na terenie powiatu. Bardzo często osoby skierowane do udziału w programie przez zespoły interdyscyplinarne bądź osoby posiadające Sądowy nakaz uczestnictwa w programie mają trudności z realizacją obowiązku w związku z brakiem połączeń komunikacji publicznej z miastem w obszarze swojej gminy, a tym bardziej z miastem Bartoszyce. W związku z tym osoby stosujące przemoc domową, które nie posiadają własnego środka transportu nie mają możliwości skorzystania z tej pomocy i edukacji. Co więcej kolejnym powodem braku udziału osób skierowanych do programu jest uzależnienie od alkoholu, substancji psychoaktywnych i brak zachowywania abstynencji.

W ramach prowadzonej diagnozy pozyskano również dane z dwóch Sądów Rejonowych właściwych miejscowo dla ludności zamieszkującej na terenie powiatu bartoszyckiego. Otrzymane informacje obrazują liczbę wyroków sądów wydanych w latach 2023-2024 w związku z popełnieniem przestępstw w obszarze przemocy domowej. W tabelach przedstawiono dane wskazujące liczbę wyroków skazujących, liczbę wyroków skazujących z warunkowym zawieszeniem wykonania kary oraz liczbę postanowień o odwołaniu warunkowego zawieszenia kary.

Tabela 8. Liczba Wyroków Sądu Rejonowego w Biskupcu dotyczących przemocy domowej

Rodzaj postępowania	Liczba Wyroków skazujących	Liczba Wyroków skazujących z warunkowym zawieszeniem wykonania kary	Liczba Postanowień o odwołaniu warunkowego zawieszenia kary
	2023	2023	2023
Znęcanie się (art. 207 kk)	9	6	0
Ciężki uszczerbek na zdrowiu (art. 156 kk)	0	0	0
Naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia (157 kk)	1	0	0
Groźba karalna (art. 190 kk)	5	0	0
Zmuszenie (art. 191 kk)	0	0	0
Przestępstwo zgwałcenia (art. 197 kk)	1	1	0
Obcowanie płciowe z małoletnim (art. 200 kk)	0	0	0
Rozpijanie małoletniego (art. 208 kk)	0	0	0
Uchyłanie się od płacenia alimentów (art. 209 kk)	55	1	0
Naruszenie nietykalności (art. 217 kk)	0	0	0

Tabela 9. Liczba Wyroków Sądu Rejonowego w Bartoszczach dotyczących przemocy domowej

Rodzaj postępowania	Liczba Wyroków skazujących		Liczba Wyroków skazujących z warunkowym zawieszeniem wykonania kary		Liczba Postanowień o odwołaniu warunkowego zawieszenia kary	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Znęcanie się (art. 207 kk)	12	17	11	13	2	1
Ciężki uszczerbek na zdrowiu (art. 156 kk)	0	1	0	0	0	0
Naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia (157 kk)	1	1	1	0	1	0
Groźba karalna (art. 190 kk)	1	1	1	0	0	0
Zmuszenie (art. 191 kk)	0	0	0	0	0	0
Przestępstwo zgwałcenia (art. 197 kk)	0	0	0	0	0	0
Obcowanie płciowe z małoletnim (art. 200 kk)	1	0	1	0	0	0
Rozpijanie małoletniego (art. 208 kk)	0	0	0	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów (art. 209 kk)	73	57	35	35	20	2
Naruszenie nietykalności (art. 217 kk)	0	0	0	0	0	0

Jak wynika z danych przedstawionych w tabelach 8 i 9 w latach 2023-2024 najwięcej wyroków wydano w związku z przestępstwem uchylania się od płacenia alimentów (art. 209 kk). Niepłacenie alimentów przez rodzica na rzecz dziecka w kontekście przemocy jest postrzegane jako przemoc ekonomiczna i zaniedbanie. Dziecko jest osobą niesamodzielną, całkowicie zależną od rodzica. Jednym z podstawowych obowiązków rodziców jest utrzymywanie dziecka tj. zabezpieczenia jego potrzeb w zakresie umożliwiającym mu prawidłowy rozwój. Niepłacenie alimentów na dziecko powoduje obniżenie jakości jego życia, gdyż brak wystarczających środków finansowych utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia realizację potrzeb dziecka w niezbędnym zakresie. Z pozyskanych danych wynika, że roku 2023 Sąd Rejonowy w Biskupcu wydał 55 wyroków skazujących i tylko 1 wyrok skazujący z warunkowym zawieszeniem wykonania kary. Z kolei Sąd Rejonowy w Bartoszczach w roku 2023 wydał 73 wyroki skazujące, w tym 35 skazujących z warunkowym zawieszeniem wykonania kary oraz 20 wyroków o odwołaniu warunkowego wykonania kary. W roku 2024 liczba wyroków skazujących za uchylanie się od obowiązku płacenia alimentów wynosiła 57, w tym 35 wyroków z zawieszeniem wykonania kary i 2 wyroki o odwołaniu zawieszenia wykonania kary. Za przestępstwo znęcania się (art. 207 kk) Sąd Rejonowy w Biskupcu w roku 2023 wydał 9 wyroków skazujących, w tym 6 z warunkowym zawieszeniem kary. Z kolei Sąd Rejonowy w Bartoszczach w roku 2023 wydał 12 wyroków skazujących, w tym 11 warunkowo zawiesił wykonanie kary oraz 2 wyroki odwołujące zawieszenie wykonania kary., a w roku 2024

wydał 17 wyroków skazujących, w tym 13 warunkowo zawiesił wykonanie kary oraz 1 wyrok odwołujący zawieszenie wykonania kary.

Analizie poddano również ilość wydawanych przez Sądy wyroków za przestępstwo z art. 207 kk. znęcanie się, w których Sąd nałożył na skazanego obowiązek udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. Poniższe tabele prezentują pozyskane dane.

Tabela 10. Liczba Wyroków Sądu Rejonowego w Bartoszycach za przestępstwa z zakresu przemocy domowej z warunkowym zawieszeniem wykonania kary oraz obowiązkiem udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym

Rodzaj postępowania	2023		2024	
	M	K	M	K
Liczba Wyroków Sądu nakładających obowiązek udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym	4	1	5	1
Liczba osób skazanych, które zrealizowały nałożony obowiązek udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym	1	0	3	1
Liczba odwieszonych wyroków ze względu na niezrealizowanie nałożonego obowiązku udziału w programie bądź dalsze stosowanie przemocy	0	0	1	0

M- mężczyźni K- kobiety

Tabela 11. Liczba Wyroków Sądu Rejonowego w Biskupcu przestępstwa z zakresu przemocy domowej z warunkowym zawieszeniem wykonania kary oraz obowiązkiem udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym

Rodzaj postępowania	2023	
	M	K
Liczba Wyroków Sądu nakładających obowiązek udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym	0	0
Liczba osób skazanych, które zrealizowały nałożony obowiązek udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym	0	0
Liczba odwieszonych wyroków ze względu na niezrealizowanie nałożonego obowiązku udziału w programie bądź dalsze stosowanie przemocy	0	0

M- mężczyźni K- kobiety

W roku 2023 Sąd Rejonowy w Bartoszycach wydał 12 wyroków za znęcanie się i wobec 5 osób orzekał obowiązek udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym., a w roku 2024 sądowy obowiązek udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym nałożono na 6 osób, przy 17 wyrokach skazujących z art. 207 kk. Z kolei Sąd Rejonowy w Biskupcu wydając 9 wyroków skazujących za przestępstwo z art. 207 kk. ani razu nie orzekał jednoczenie obowiązku udziału skazanego w programie korekcyjno-edukacyjnym.

Tabela 11. Liczba Wyroków Sądu Rejonowego w Biskupcu przestępstwa z zakresu przemocy domowej z warunkowym zawieszeniem wykonania kary oraz obowiązkiem udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym

Rodzaj postępowania	2023	
	M	K
Liczba Wyroków Sądu nakładających obowiązek udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym	0	0
Liczba osób skazanych, które zrealizowały nałożony obowiązek udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym	0	0
Liczba odwieszonych wyroków ze względu na niezrealizowanie nałożonego obowiązku udziału w programie bądź dalsze stosowanie przemocy	0	0

M- mężczyźni K- kobiety

Biorąc pod uwagę fakt, iż osoby skazane za znęcanie bardzo często mają wyroki o warunkowym zawieszeniu wykonania kary i w większości w dalszym ciągu zamieszkują z osobami pokrzywdzonymi wskazane jest zastosowanie wobec nich nakazu udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym. Monitoring sytuacji w rodzinach osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny prowadzony na przestrzeni wielu lat pozwala zauważyć pozytywne zmiany w środowiskach dotkniętych przemocą domową. Udział w programie korekcyjno-edukacyjnym daje możliwość pozyskania wiedzy na temat uczuć, emocji, relacji międzyludzkich, sposobów radzenia sobie ze złością, budowania relacji partnerskich opartych na dialogu, metod wychowawczych szanujących prawa dziecka, wolnych od przemocy. Pozwala uczestnikom przyjrzenia się swoim niewłaściwym zachowaniom z przeszłości oraz nabyć umiejętność jak rozwiązać problem w sposób konstruktywny bez używania przemocy. Dlatego ważnym elementem procesu resocjalizacyjnego jest udział osób skazanych na podstawie art. 207 kk w programie korekcyjno-edukacyjnym.

W ramach prowadzonej diagnozy analizie poddane zostały również dane zgromadzone przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach na podstawie prowadzonych rejestrów skierowań do programów korekcyjno-edukacyjnych, rejestrów wydanych zaświadczeń o ukończeniu programu oraz sprawozdań ze zrealizowanych programów.

Tabela 12. Liczba osób skierowanych do udziału w PKE: (dane własne PCPR)

Liczba osób skierowanych do PKE				
Podmiot kierujący	Rok 2023		2024	
	K	M	K	M
Zespół Interdyscyplinarny	0	2	2	9
Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	0	3	2	5
Zakład Karny	0	0	0	13
Samodzielne zgłoszenie	0	3	1	3

Tabela 13. Liczba osób biorących udział w PKE (dane własne PCPR)

ROK	2023		2024	
Płeć	K	M	K	M
Osoby, które przystąpiły do PKE:	0	6	3	23
Osoby, które ukończyły PKE:	0	5	2	19

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że w roku 2023 do udziału w programie skierowano 8 mężczyzn. Z kolei do udziału w programie przystąpiło 6 mężczyzn, a ukończyło go 5.

W roku 2024 do realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych przystąpił Zakład Karny w Kamińsku. Do udziału w programie w roku 2024 skierowano 35 osób: 5 kobiet i 30 mężczyzn, z tego do programu przystąpiło 26 osób: 3 kobiety i 23 mężczyzn, a ukończyły 22 osoby: 2 kobiety i 19 mężczyzn.

Podczas prowadzonej diagnozy zjawiska przemocy badaniu poddane zostały potrzeby w zakresie wsparcia osób doświadczających przemocy domowej poprzez udzielanie im pomocy przez ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej. Poniższa tabela prezentuje dane w zakresie udzielenia pomocy osobom dotkniętym przemocą domową z obszaru 6 gmin leżących na obszarze terytorialnym powiatu bartoszyckiego.

Tabela 7. Wsparcie osób dotkniętych przemocą domową – specjalistyczne wsparcie instytucjonalne

Rodzaj placówki	Liczba osób umieszczonych		Liczba osób opuszczających	
ROK	2023	2024	2023	2024
Liczba osób w specjalistycznych ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	0	0	0	0
Liczba osób w domu samotnej matki	2	0	2	0
Inne:	0	0	0	0

Jak wynika z przedstawionych danych w roku 2024 nie było potrzeb w zakresie objęcia specjalistycznym wsparciem przez ośrodki wsparcia i ośrodki interwencji kryzysowej osób doznających przemocy domowej. W roku 2023 tego typu wsparciem zostały objęte dwie osoby, które skorzystały z pomocy w domu samotnej matki.

IV. ZASOBY INSTYTUCJONALNE FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE POWIATU BARTOSZYCKIEGO

1. Starostwo Powiatowe w Bartoszycach
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach;
3. Ośrodki Pomocy Społecznej w każdej gminie;
4. Powiatowe Centrum Rozwoju Edukacji w Bartoszycach (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna);
5. Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

6. Komenda Powiatowa Policji w Bartoszycach;
7. Prokuratura Rejonowa w Bartoszycach;
8. Sąd Rejonowy w Bartoszycach i w Biskupcu;
9. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Bartoszycach i w Biskupcu;
10. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu „Szansa”;
11. Stowarzyszenie MONAR – Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Bartoszycach;
12. Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar przemocy domowej w Bartoszycach.
13. Zakłady opieki zdrowotnej;
14. Straż Miejska;
15. Jednostka Wojskowa w Bartoszycach;
16. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Bartoszycach
17. Kościoły;
18. Szkoły i Przedszkola;
19. Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Feniks” w Bartoszycach;
20. Dom Noclegowy (miejsca dla matki z dziećmi)
21. Media lokalne

V. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest:

Ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej w powiecie bartoszyckim poprzez zintegrowane działania profilaktyczne, pomocowe, edukacyjne i korekcyjne, ukierunkowane na ochronę ofiar przemocy oraz oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc.

Cele szczegółowe:

1. Wzmacnianie systemu wsparcia i ochrony osób doświadczających przemocy domowej:

- zapewnienie dostępu do całodobowego schronienia i pomocy specjalistycznej w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, Domu samotnej matki;
- poradnictwo psychologiczne, prawne i socjalne dla osób doświadczających przemocy domowej oraz świadków przemocy domowej;
- zapewnienie wsparcia dzieciom będącym świadkami przemocy domowej (m.in. pomoc psychologiczna, zajęcia socjoterapeutyczne);
- prowadzenie działań na rzecz osób starszych i z niepełnosprawnościami – opieka, poradnictwo, zabezpieczenie socjalne;
- zapewnienie ochrony małoletnim w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

2. Rozwój działań diagnostycznych, profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do społeczności lokalnej, w szczególności dzieci i młodzieży.

- diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie powiatu
- prowadzenie kampanii informacyjnych i edukacyjnych w szkołach i społeczności lokalnej;
- programy profilaktyczne w placówkach oświatowych dotyczące budowania relacji bez przemocy, rozwiązywania konfliktów i szacunku dla innych;
- działania edukacyjne kierowane do rodziców w zakresie wychowania bez przemocy;
- upowszechnianie informacji o dostępnych formach pomocy;
- upowszechnianie informacji o ogólnopolskich kampaniach oraz numeru telefonu zaufania;
- opracowanie i realizacja programu profilaktycznego w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową

3. Działania wobec osób stosujących przemoc domową

- organizacja i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych, terapeutyczno-psychologicznych;
- współpraca ze służbami przy rekrutacji uczestników programów korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych (ZI, OPS, Policja, Prokuratura, Sąd, kuratorzy, służba więzienna);
- badanie skuteczności programów poprzez monitorowanie sytuacji w środowiskach osób , które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny poprzez współpracę ze służbami (PCPR, OPS, SW, kuratorzy)
- prowadzenie ewidencji osób skierowanych do udziału w programach
- prowadzenie ewidencji wydanych zaświadczeń o zgłoszeniu się do udziału w programach oraz o ukończeniu programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych;
- prowadzenie poradnictwa dla osób stosujących przemoc domową, w tym które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny; psychologiczno-terapeutyczny;
- tworzenie baz teleadresowych podmiotów i organizacji pozarządowych realizujących działania adresowane do osób stosujących przemoc domową i upowszechnianie odpowiednim służbom i podmiotom w wersji elektronicznej
- upowszechnianie informacji o realizacji programów dla osób stosujących przemoc domową na tablicach ogłoszeń, stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszych oraz poprzez przysyłanie informacji odpowiednim służbom i podmiotom w wersji elektronicznej.

4. Podniesienie kompetencji służb i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz skutecznej współpracy międzyinstytucjonalnej.

- podnoszenie kwalifikacji pracowników współpracujących ze środowiskami, w których występuje przemoc domowa;
- organizowanie szkoleń dla kadry z terenu powiatu;
- współpraca ze służbami, instytucjami i organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy domowej poprzez wymianę informacji na temat środowisk zagrożonych bądź dotkniętych przemocą domową;
- doskonalenie współpracy międzyinstytucjonalnej poprzez skoordynowanie działań podejmowanych w środowiskach, gdzie przebywają dzieci wobec których Sąd wydał postanowienie o zabezpieczeniu poprzez umieszczenie w pieczy zastępczej.

V. ADRESACI PROGRAMU

1. Społeczność lokalna.
2. Osoby doznające przemocy domowej.
3. Osoby stosujące przemoc domową.
4. Świadkowie przemocy domowej.
5. Służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

V. REALIZATORZY PROGRAMU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszczach we współpracy ze/z:

- Starostwem Powiatowym w Bartoszczach;
- Ośrodkami Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Bartoszyckiego;
- Powiatowym Centrum Rozwoju Edukacji w Bartoszczach
- Gminnymi Komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespołami Interdyscyplinarnymi;
- Komendą Powiatową Policji i jednostkami podległymi;
- Sądami Rejonowymi w Bartoszczach i w Biskupcu;
- Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej w Bartoszczach i Biskupcu;
- Służbą zdrowia;
- Szkołami na terenie powiatu
- Poradnią Terapii Uzależnienia od Alkoholu „Szansa” w Bartoszczach;
- Warmińsko-Mazurskim Stowarzyszeniem Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem i Pomocy Prawnej „Sapere Aude” filia w Bartoszczach;
- Stowarzyszeniem MONAR – Poradnia Profilaktyczno-Konsultacyjna w Bartoszczach;
- Radiem Bartoszyce

VI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU:

- Wzrost świadomości społecznej na temat rodzajów przemocy domowej oraz sposobów reagowania na nią;
- Poszerzenie wachlarza oferowanego wsparcia dla środowisk zagrożonych bądź dotkniętych przemocą domową; rodzin dzieci dotkniętych przemocą domową;
- Spadek liczby zakładanych „NK”;
- Poprawa jakości usług świadczonych przez podmioty zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy domowej;
- Poprawa sytuacji w środowiskach domowych osób, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny/psychologiczno-terapeutyczny;
- Wzrost liczby działań prewencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

VII. MONITOROWANIE I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach raz na rok będzie dokonywał analizy realizacji Programu, a następnie przekazywał Radzie Powiatu w formie sprawozdania z działalności jednostki. Po zakończeniu realizacji Programu zostanie sporządzony raport obejmujący pełen czasookres funkcjonowania Programu.

VIII. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Zakłada się, że Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej będzie realizowany w latach: 2025 – 2026.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w „Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Powiecie Bartoszyckim na lata 2025-2026” są środki własne powiatu, środki z budżetu województwa warmińsko-mazurskiego oraz środki pozyskiwane w ramach opracowania i realizacji programów dotyczących przeciwdziałania przemocy.